

Jak se starat o Āipirlice (Sarracenia)

PĀ™Ā-spĀvek pĀ™idal Radek Kastner
[26.11.2008]
AktualizovĀno [26.11.2008]

Stewart McPherson

Ā

Sarracenia je rod masoĀravĀch rostlin sĀ pastmi typu lĀĀka o osmi druzĀch, kterĀ½ se pĀ™irozenĀ vyskytuje po severnĀ- Americe, hlavnĀ v zĀlivu na jiĀnĀm pobĀ™eĀ- USA. Sarracenia stojĀ za povĀjmnĀ- proto, Āe vĀjehny druhy tĀto skupiny produkujĀ- nĀipadnĀ trubkovitĀolistĀnĀ-, kterĀ je Āasto pestĀme zbarvenĀ a velmi krĀsnĀ. DutĀ, trubicovitĀ listy (jako u ostatnĀch rostlin sĀ pastmi typu lĀĀka) jsou adaptovĀny na lapĀnĀ- a trĀvenĀ- ĀlenovcĀ (hlavnĀ lĀtajĀ-cĀho hmyzu), coĀ umoĀĀuje tĀmto rostlinĀm pĀ™eĀ-t vĀ mokĀ™inĀch, kterĀ jsou jinak chudĀ na nezbytnĀ Āiviny a minerĀlnĀ- lĀtky. Takto Āipirlice nabĀvajĀ- Āiviny a minerĀlnĀ- lĀtky, kterĀ nemohou zĀskat ze substrĀtu na lokalitĀ, a jsou schopny pĀ™eĀ-t vĀ neĀrodnĀch, nehostinnĀch oblastech, kde bĀĀnĀ (nemasoĀravĀ) rostliny nemohou rĀst.

Sarracenia flava a Sarracenia leucophylla rostoucĀ- na pĀ™irozenĀm stanoviĀti v AlabamĀ, USA

FotoĀStewart McPherson

Ā

Rod byl pojmenovĀn na poĀest kanadskĀho fyzika, Dr. Michela Sarrazina, kterĀ½ na poĀĀjtku 18. stoletĀ- obstaral 25 exemplĀĀ™Ā- a poslal je

francouzskému botanikovi jménem Joseph Pitton de Tournefort ká určení. Závěšnosti Tournefort později pojmenoval rod *Sarracenia*, na počest Sarrazina.

Sarracenia byl

první rod čtrnáctibáňkovitých rostlin objevený v obou Amerikách a nejstarším známým významem je ilustrace a letmá zmínka o *S. minor* v díle *Nova Stirpium Adversaria* od Matthiase de Obela a Petrusse Peny, poprvé vydané v r. 1570. Od jejich zasnění na ně bylo osm v současnosti známých druhů obsáhlé dokumentování a studování po celém světě. Āpirlice jsou v Evropě pěstovány nejméně dvě stoletá a jejich popularita se velmi zvyšuje a dnes specializované zahradnictví prodávají Āpirlice po celém severní Americe, Evropě, Asii a Austrálii. Když je pochopeno několik základních pěstebních nároků, Āpirlice není obtížné spěstovat a dobřím péstováním exempláře jsou velmi zajímavé a pěkné v stavné rostliny.

Sarracenia flava — *leucophylla* pěstované v kultivaci v Anglii

Foto © Stewart McPherson

V cestě k porozumění, jak pěstovat Āpirlice spěstování, bychom si nejprve měli uvědomit, v jakých podmínkách a prostředí se tyto rostliny permanentně vyskytují. Všechny druhy Āpirlic rostou v trvale vlhkých, kyselých bahnicích, kde substrát je rašelinitý a chudý na živiny. Ve většině případů je lokalita Āpirlic jen trochu zastíněná, a tak většina Āpirlic roste vystaveně silnému nebo přímému slunečnímu záření. Rostní cyklus na lokalitách Āpirlic kolísá mezi teplým letem a chladnou zimou — letní denní teploty se obvykle pohybují mezi 20-30°C, zatímco v zimě teploty znatelně klesají a jsou nízké, nebo pod nulou po několik měsíců. Přímé pěstování Āpirlic je tedy dle těchto faktorů, které musí být brány v potaz a napodobeny, abychom vytvořili životní prostředí, ve kterém tyto rostliny mohou růst:

Za prvé, kvůli trvalé hojnosti vody v lokalitách Āpirlic, musí být tyto rostliny pěstovány v květináčích, které poáždí stojí ve 2-3cm vody. Tohoto lze lehce dosáhnout postavením květináčů do podmísek s několika centimetry vody. V období růstu je důležité, aby byla hladina vody doplněna automaticky, takže květináčové rostlinami jsou stále vlhké. Pokud substrát, ve kterém Āpirlice žije, vyschne, má se to vyřešit ve smrt rostliny.

Sarracenia leucophylla a *Sarracenia minor* pěstované v kultivaci

Foto © Stewart McPherson

Za druh, musíme zvážit typ vody. V jejich pěstování prostědáv, ěpirlice rostou v prázdné, čistě vodě, která je silně kyselá a chudá na živiny. Chlorovaná voda z kohoutku ve většině míst je pro ěpirlice obvykle toxická, protože obsahuje chemické látky, které mohou zničit delikátní kořenový systém těchto rostlin. Ve většině pěstávaných ěpirlic nemohou být zalévány normálními kohoutkovou vodou, protože to může rostliny zahubit. Místo toho bychom je měli zalévat pouze dešťovou vodou, která je prostě chemikálií a bližší vodě, kterou rostliny normálně v pěstávaných ěpirlicích pijí. Dešťovou vodu lze snadno sbírat pomocí sudu na vodu, nebo z jezírka napojeného na okapy domu. Sbírání vody pak může být uchována a použita k zalévání ěpirlic podle potřeby.

Typem pěstebním požadavkem ěpirlic je typ substrátu, který je používán. ěpirlice, jako většina masožravých rostlin, mají velmi specifické požadavky na typ substrátu, ve kterém mohou růst. To je proto, že tato rostliny se vyvinuly v masožravé prostředí, které je chudé na živiny a minerální látky a následkem toho jejich kořenový systém není schopen absorbovat vodu, ve kterém jsou koncentrace živin a minerálních látek příliš vysoké. Ve výsledku, ěpirlice potřebují kyselý substrát, který poskytuje většinu živin. Pro pěstování je nejlepší hrubší vláknitá rašelina, směchaná s perlitem a zahradnickým pískem v poměru 2:1:1. V následnou směs je substrát, který má pěstování měkčí a vhodnou kyselost, která bude pro ěpirlice perfektní. Pokud jsou ěpirlice zasazeny do normálního substrátu pro pokojové rostliny, obvykle zemnou kvůli nadbytku živin v substrátu. Ze stejného důvodu může i hnojení ěpirlic vyvolat jejich smrt, a je obecně doporučováno nepoužívat žádná hnojiva, protože ěpirlice si obstarávají všechny živiny, které potřebují, chytáním hmyzu kořmi.

Čtvrtým požadavkem, který je potřeba pochopit k úspěšnému pěstování ěpirlic, je teplota. Všechny druhy ěpirlic potřebují období dormance, které přechází zimu na severní polokouli. V pěstávaných ěpirlicích upadají do dormance na 3-5 měsíců v období zimy. Pokud chceme ěpirlice pěstovat úspěšně, musíme jim poskytnout nejmenší, tmavší období nízkých teplot, během kterého je rostlina dormantní. Tohoto může jednoduše dosáhnout umístěním rostliny do lednice na tmavo nebo tmavějším místě asi každých rok, viz D'Amato (1998), Slack (1979, 1986) a Rice (2006). Přímé pěstování ěpirlic na dormanci je důležité, aby se substrát, v němž rostou, vyschnout, takže po umístění do lednice není vlhký nebo zaplavený, což může způsobit uhnití rostlin. Po každém období dormance mohou být rostliny vyjmuty z lednice a normálně pěstovány. Ihned po dormanci ěpirlice pokvete a potom vyprodukuje semena masožravých trubkovitých listů.

Ā Atraktivně zbarveně Sarracenia flava var. atropurpurea

Sarracenia leucophylla

Foto © Stewart McPherson

Přítělnost a poslední dva faktory, které musí být zohledněny pro úspěšný pěstování Āpirlic, je vystavení rostlin slunečnímu svítání. Vápník a dusík jsou důležité živiny, které budou vyžadovány dlouhodobě, oslabení a vybledlé listy, které jsou příznaky nedostatku a slabosti. Āpirlice by měly nejlépe růst na silném, nejlépe písčitém slunci a obecně platí, že jasné světlo, těmto barevným jasným budou jejich listy. Zbarvení se u jednotlivých druhů liší, ale na silném písčitém slunci listy většiny druhů vytvoří nádherné červené, žluté nebo nachové zbarvení.

Ā

Pokud je splněno vše, co je uvedeno výše, Āpirlice porostou bujně a rychle. Mladé rostliny dospívají během několika let a rychle formují velké shluky, sestávající se z tučného přebytečného množství. Jednotlivé rostliny mohou žít mnoho desetiletí a je snadné získat nové zky a oddávky. Máte-li zájem zasadit velké množství Āpirlic a vytvořit efektivní živouci výstavy, které mohou být extrémně atraktivní. Kompletní průvodce, jak úspěšně pěstovat Āpirlice máte v knize *Āpirlice: Dávkování* (1998), Slacka (1979, 1986), a Rice (2006), které doporučují četné články, které se chce dočíst o tom, co lze dělat bez problémů s masožravými rostlinami. Přítělnost, kterou se pokouší pěstovat Āpirlice poprvé, by se neměla zkoušet pěstovat jednoho nebo dva jedince a ustavit, zda mají správné podmínky. K těmto účelům jsou obecně odolnější na pěstování, než ostatní druhy, takže je nejlepší začít s těmto účelům, protože jsou to nejlepší dostupné a nejméně drahé rostliny ze zahrádkářství a zahrádkářských center.

Když jednou zvládnete Āpirlice úspěšně pěstovat, je množství druhů a hybridů, ze kterých lze vybrat. Každých osmi druhů Āpirlic se sestává z široké palety forem a variet, které se ve většině případů zbarví v listech, viz McPherson (2006). Kromě toho, za poslední dvě století, kdy jsou Āpirlice pěstovány v Evropě a Severní Americe, bylo vytvořeno velké množství kultivarů a kultivarů, z nichž mnoho produkuje nádherné, barevné a velmi výstavní listy.

Vedle efektivního zbarvení listů, Āpirlice mají dvě další zajímavé charakteristiky. Protože jejich listy hojně produkují nektar, aby přilákaly kořmáčce, Āpirlice obecně velmi sladce voní, často jako med, a proto když je pěstováno velké množství rostlin, mohou vytvořit příjemnou sladkou aromu. Díky své tvrdosti a schopnosti lapat hmyz a do jisté míry mohou tyto rostliny kontrolovat množství much, vos a včel pěstovaných v ústí těchto ročních období. Je to kolik velkých zahrádkářů, které se specializují na Āpirlice a nabízejí je každému do celého světa. Některé jsou uvedeny níže.

Přístováním a ochrana Āpirlic je Ām dĀl tĀm dĀleĀitĀjĀ-
 kvĀli alarmujĀ-cĀ- rychlosti, sĀ nĀ-Ā je niĀeno jejich pĀvodnĀ- prostĀmedĀ-
 Odhady naznaujĀ-, Āe vĀ dneĀnĀ- dobĀ existuje pouze 2,5% pĀvodnĀ-ch lokalit
 Āpirlic a i zbĀ½vajĀ-cĀ- kousky jsou dĀle ohroĀovĀny a niĀeny. NiĀenĀ- spoĀĀ-vĀj
 pĀevĀjĀnĀ vĀ umĀlĀm vysuĀovĀnĀ- mokĀin, potlaĀovĀnĀ- ohĀĀ a takĀ
 vĀ komerĀnĀ-ch lesnickĀ½ch aktivitĀch a vykazuje malĀ znĀjmký slĀjbnutĀ-
 PĀestoĀe ĀĀdnĀ© druhy Āpirlic zatĀm ve volnĀ© pĀĀ-rodĀ nevyhynuly, dva jsou
 uvedeny vĀ seznamu CITES pro ohroĀenĀ© druhy a zbĀ½vajĀ-cĀ-ch Ājest se stĀjvĀj
 vĀ pĀĀ-rodĀ vzĀjcnĀjĀ-mi. Přístováním Āpirlic se mĀĀeme ujistit, Āe udrĀĀitelnĀj
 banka rostlin je pĀipravena asistovat budouĀm pokusĀm o znovuosĀ-dlenĀ- a tak
 aktivnĀ pĀispĀ-vat kĀ dlouhodobĀ©mu pĀeĀitĀ- tĀ©to fascinujĀ-cĀ- a nĀdhernĀ©
 skupiny rostlin.

KomerĀnĀ- pĀstĀ-rna, kterĀj prodĀjvĀj Āpirlice v Anglii

Ā

Sarracenia flava Ā— *leucophylla* a *Sarracenia flava* var. *atropurpurea*

Ā

Sarracenia leucophylla a *Sarracenia alata* Ā— *flava*

Ā

Sarracenia flava var. *rubricorpora* a *Sarracenia flava* var. *cuprea*

Ā

Sarracenia alata Ā— *flava* a *Sarracenia alata* Ā— *leucophylla*

FotoĀ©Stewart McPherson

Komerční zahradnictví - v Anglii prodávají cíplice

Sarracenia flava x leucophylla, Sarracenia flava var. atropurpurea, Sarracenia leucophylla, Sarracenia alata x flava, Sarracenia flava var. rubricorpa, Sarracenia flava var. cuprea, Sarracenia alata x flava, Sarracenia alata x leucophylla

Číplice je možná
získat z následujících zdrojů:

Hewitt-Cooper
Carnivorous Plants (specializované zahradnictví - zaměřeno na rod Drosera)

The Homestead, Glastonbury Road, West Pennard, Somerset, BA6 8NN, UK
Web: www.hccarnivorousplants.co.uk

Hampshire Carnivorous
Plants

Ya Mayla, Allington Lane, West End, Southampton, SO30 3HQ, UK

Web: www.hantsflytrap.com

^

P&J Carnivorous Plants

The Hayden, Brampton Lane, Madley, Hereford, HR2 9LX, UK

Web: www.pj-plants.co.uk

^

Sarracenia Nurseries

37 Stanley Park Road, Carshalton, Surrey, SM5 3HT, UK

Web: www.sarracenia.co.uk

Shropshire
Sarracenias

5 Field Close, Malinslee, Telford, Shropshire, TF4 2EH, UK

Web: www.carnivorousplants.uk.com

Použití literatury

Â

Amato, P. 1998. The Savage Garden: Cultivating Carnivorous Plants. Berkeley, CA: Ten Speed Press.

McPherson, S. 2006. Pitcher Plants of the Americas. Blacksburg, Virginia: The McDonald & Woodward Publishing Company.

Rice, B. 2006. Growing Carnivorous Plants Portland, OR: Timber Press.

Slack, A. 1979. Carnivorous Plants. London, England: Ebury Press.

Slack, A. 1986. Insect Eating Plants and How to Grow Them. London, England: Alpha Books.

T: Pavla Vacková